Lietas Nr. C10093413
Lietas arhīva Nr. C-0213-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Bauskā, 2014.gada 10.februārī.

Bauskas rajona tiesa

tiesnese I.Andžāne, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. B/** maza apmēra prasībā pret **/pers. C/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2013.gada 23.oktobrī tiesā saņemta /pers. B/ maza apmēra prasība pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu 2004.gada 30.jūlijā dzimušās /pers.D/, 2006.gada 12.maijā dzimušā /pers.E/, 2009.gada 21.decembrī dzimušā /pers. F/ un 2012.gada 20.februārī dzimušā /pers. G/ uzturam. Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs materiālu palīdzību bērnu uzturam sniedz neregulāri un nepietiekamā apmērā. Lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā katra bērna uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma *(turpmāk tekstā - CL)* 179.pantu. Prasītāja nav lūgusi iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma *(turpmāk tekstā - CPL)* 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz atbildētāja deklarētās dzīves vietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (25.lietas lapa).

Atbildētājs /pers. C/ nav sniedzis rakstveida paskaidrojumu, *nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē*.

CPL 250^{25}.panta pirmajā daļā noteikts, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots 2014.gada 08.janvārī. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiāliem pievienotajām dzimšanas apliecībām redzams, ka 2004.gada 30.jūlijā dzimusi /pers. D/, 2006.gada 12.maijā dzimis /pers.E/, 2009.gada 21.decembrī dzimis /pers. F/ un 2012.gada 20.februārī dzimis /pers. G/. Dzimšanas apliecībās kā tēvs norādīts /pers. C/, māte /pers. B/ (8.-11.lietas lapas).

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pantā noteikts, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Tiesa atzina, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērnu aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektajā daļā noteikts, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru

kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096, minimālā mēneša darba alga no 2011.gada 01.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim valstī bija noteikta 200 latu, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas līdz 2013.gada 31.decembrim jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz bērnu 7 gadu vecumam ir Ls 50 mēnesī jeb 71,14 *euro,* bet no 7 gadu vecuma - Ls 60 mēnesī jeb 85,37 *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665, minimālā mēneša darba alga no 2014.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 320 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2014.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 80 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērna 7 gadu vecuma 96 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs uzturlīdzekļus maksā neregulāri un nepietiekošā apmērā, lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērnu uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka maksā uzturlīdzekļus bērnu uzturēšanas izdevumu segšanai prasītājai, kura aprūpē bērnus, regulāri un vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja kā bērnu tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt savu bērnu uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūgusi prasītāja.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērnu interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Tiesa ņem vērā, ka lietā nav sniegti pierādījumi par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai, t.i., kamēr bērns atrodas vecāku aizgādībā. Pēc pilngadības sasniegšanas persona pati realizē savas tiesības un pienākumus un vairs neatrodas vecāku aizgādībā, kas nozīmē, ka vecākam zūd tiesība saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam no otra vecāka.

Tiesa atzina, ka par periodu no 2013.gada 23.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim no atbildētāja meitas /pers. D/ un dēla /pers. E/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi Ls 60,00 jeb 85,37 *euro* mēnesī katram, bet sākot ar 2014.gada 01.janvāri 96 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā un par periodu no 2013.gada 23.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim no atbildētāja dēla /pers. F/ un dēla /pers. G/ uzturam piedzenami Ls 50,00 jeb 71,14 *euro* mēnesī katram, bet sākot ar 2014 gada 01.janvāri 80 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 4136,12 *euro* (par periodu no 2013.gada 23.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim par 9 dienām 92,16 *euro* un Ls 210,00 jeb 326,04 *euro* par diviem pilniem mēnešiem un par periodu no 2014.gada 01.janvāra līdz 2014.gada 22.oktobrim 352 *euro* par pilniem 9 mēnešiem kopā 3168 *euro* un par 22 dienām 249,92 *euro*).

Tātad valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (b) apakšpunktu ir 400,08 *euro*.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja /pers. C/ par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 400,08 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 6,12 *euro* (Ls 4,30).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 43., 74., 93., 189., 193., 204.[1], 250.[25].pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no **/pers. C/**, /personas kods/, par labu **/pers. B/**, /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2013.gada 23.oktobra meitas **/pers. D/**, dzimusi 2004.gada 30.jūlijā, /personas kods/, uzturam **85,37 *euro*** (astoņdesmit pieci euro un 37 centi) mēnesī līdz 2013.gada 31.decembrim, bet sākot ar 2014.gada 01.janvāri **9 6 *euro*** (deviņdesmit seši euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, dēla **/pers. E/**, dzimis 2006.gada 12.maijā, /personas kods/, uzturam **85,37 *euro*** (astoņdesmit pieci euro un 37 centi) mēnesī līdz 2013.gada 31.decembrim, bet sākot ar 2014.gada

01.janvāri **96** ***euro*** (deviņdesmit seši euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, dēla **/pers. F/**, dzimis 2009.gada 21.decembrī, /personas kods/, uzturam **71,14** ***euro*** (septiņdesmit viens euro un 14 centi) mēnesī līdz 2013.gada 31.decembrim, bet sākot ar 2014.gada 01.janvāri **80** ***euro*** (astoņdesmit euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz 2016.gada 20.decembrim, bet sākot no 2016.gada 20.decembra ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī un dēla **/pers. G/**, dzimis 2012.gada 20.februārī, /personas kods/, uzturam **71,14** ***euro*** (septiņdesmit viens euro un 14 centi) mēnesī līdz 2013.gada 31.decembrim, bet sākot ar 2014.gada 01.janvāri **80** ***euro*** (astoņdesmit euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz 2019.gada 19.februārim, bet sākot no 2019.gada 20.februāra ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērnu pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. C/**, /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu **400,08** ***euro*** (četri simti euro un 08 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu - valsts nodevas piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. C/**, /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **6,12** ***euro*** (seši euro un 12 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedums apelācijas kārtībā nav pārsūdzams. Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2014.gada 10.februāra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne